

TOULÁNÍ ŠUMAVOU A POŠUMAVÍM 2

s profesionálním
průvodcem
Josefem Peckou

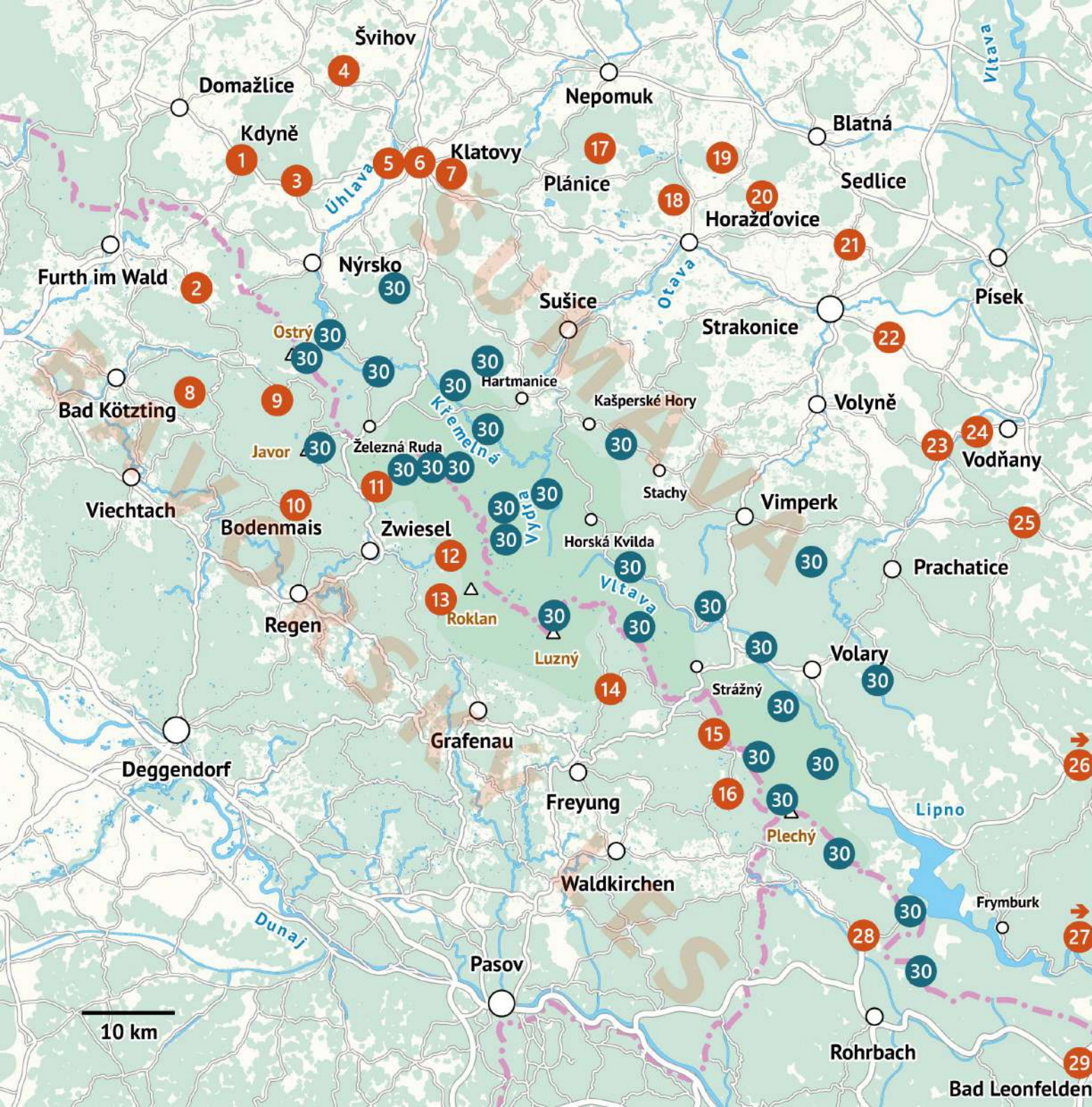

Obsah

Úvod	3
Mapa	6
1. Korábem okolo Kdyně	8
2. Na Hoher Bogen	18
3. Krajem černé Madony	24
4. Na Chudenicko za pivem i památkami	32
5. Na kole kolem Klatov	40
6. Městem karafiátů	48
7. Na kole úpatím Plánického hřebenu	58
8. Po hřebenu Kaitersbergu	66
9. Křížem krážem Lamským koutem	72
10. Za největšími vodopády	80
11. Pod Falkenstein k Domu do divočiny	86
12. Bavorskými pastvinami	94
13. Přes Roklan k Ďáblově díře	102
14. Na nejkrásnější šumavský kopec	112
15. Za výhledy z Haidlu	120
16. S Witikem v kraji pod Třístoličnickem	128
17. Krajem Ladislava Stehlíka	132
18. S maňovickým drakem v zádech	138
19. Za kamennými útvary do Kadova	146
20. Okolo Bratronice jediňe na kole	152
21. Do Mnichova bez cestovního pasu	160
22. Do Klostermannovy Štěkně	166
23. Na Knížecí kámen	174
24. Toulání Svobodnými horami	180
25. Netolickem na Kratochvíli	188
26. Toulání Českým Krumlovem	196
27. Krajinou rožmberskou	210
28. Nejen podél říčky Große Mühl	218
29. Okolo Bad Leonfeldenu	228
30. S průvodcem do šumavské divočiny	236
Literatura a prameny	248
Rejstřík	249

Rašeliniště Vlčí jámy

9 Křížem krážem Lamským koutem 9

Lohberghütte, parkoviště – Reischflecksattel (5 km) – Heugstatt (6 km) – Enzian (7 km) – Enzianwiese, rozcestí (8 km) – Tausender, rozcestí (10 km) – Hochstein (13,5 km) – Schareben, horská chata (14,5 km) – odbočka ze značené trasy (16 km) – odbočka Wanderweg 10 (18 km) – odbočka Lo 7 (18,5 km) – Schwarzeck (20 km) – Reischflecksattel (21 km) – Lohberghütte, parkoviště (26 km)

26 km

Z parkoviště u zoo v Lohberghütte vyjdete jižním směrem a po **turistické stezce Lo 5** vystoupáte na Reischflecksattel. Tady si vydechnete a pokračujete vlevo po hřebenu na Heugstatt a dál na Enzian. Sestoupáte asi 800 metrů na horskou louku Enzianwiese, kde odbočíte vpravo a dál sestoupáte až na odpočinkové místo Tausender. Tady odbočíte prudce vpravo a pokračujete po **Tausenderstrasse** přes Hochstein k horskému hotelu Schareben. Odtud po levé části okružní **cesty 10** asi kilometr k rozcestníku, zde vlevo téměř po vrstevnici na **modrou** turistickou cestu a zde vpravo do kopce na hřeben k božím mukám, zde vpravo přes Jelení jámy, vrcholy Hängender Riegel a Schwarzeck až k odpočívadlu na Reischflecksattel, tady vlevo dolů zpět do Lohberghütte.

■ **LOHBERGHÜTTE** dostala své jméno po sklářské huti, která byla v provozu od roku 1836 do svého vyhoření v roce 1907. Dnes je toto místo ideálním začátkem výstupu na hřeben, kterému dominuje 12 tisícimetrových vrcholů. Pokud chceme ušetřit síly nebo okruh pozměnit, můžeme využít služeb místní dráhy Kleine Arberseebahn neboli kolového Tschu-Tschu vláčku a vystoupat s ním až k Malému Javorskému jezeru. Vláček jezdí sedmkrát denně od Velikonoc do listopadu, je 18 metrů dlouhý a má až 56 míst. Krásnou přírodou s vámi ujede 6,5 kilometru.

Další atrakcí Lohberghütte je místní zoo, která zde existuje od roku 1989. Tierpark Bayerwald lze projít po okružní trase dlouhé 1,5 kilometru, ve výbězích a voliérách jsou zvířata, která v bavorském lese žijí nebo kdysi žila. Můžete sledovat vlky ve velkém výběhu, soby, myvaly, výry, bizony, jeleny nebo losy. Celkem je tu

Můstek přes potok při stoupaní na Reischflecksattel

Umrclí prkna v Lohberghütte

Vchod do zoo

Los evropský

zastoupeno na 400 zvířat ve 100 druzích. Hned za vstupem je dětské oddělení. Uprostřed zoo je pak informační centrum Haus am Elchsee či stánek s občerstvením.

■ **HEUGSTATT** je 1262 metrů vysoká hora. Na vrcholu je louka, která bývala až do padesátých let 20. století spásávána mladým dobytčím. Svěrázný je i vrcholový kříž, zhotovený z rozdvojeného křivého kmene a stejně křivého vodorovného břevna. Je jednou z 12 tisícovek,

Prostý vrcholový kříž na Heugstattu

Grafické znázornění zdejších 12 tisícovek

které leží na hřebenu začínajícího u Bad Kötztingu a končícího Velkým Javorem. Význam hřebenové trasy dokazuje tudy vedoucí evropská dálková turistická trasa E 6 a rovněž vedoucí trasa Zlaté stezky.

■ Stezky pokračují po hřebenu dál na horu **ENZIAN** (1285 m n. m.). Při vrcholu stojí kovový kříž, doplněný razítkem a návštěvní knihou. V současnosti je vrchol vykácený a je z něho

Enzian

Velký a Malý Javor z Enzianu

krásný kruhový výhled. **ENZIANWIESE** je louka v sedle mezi Enzianem a Malým Javorem. Pod ní jsou bývalé pastviny **HÜTTLSCHACHTEN**, ze kterých jsou opět pěkné výhledy.

■ **HOCHSTEIN** (1134 m n. m.) je vlastně jižní výběžek hory Heugstatt. Na mohutné skalní římsě stojí opět vrcholový kříž. I odtud se nabízejí krásné výhledy do Zellertalu, hlavně v případě jasného počasí, způsobeného třeba fénem, tzn. teplým a suchým větrem vanoucím z jihu přes Alpy. V **SCHAREBEN** je horská chata, původně lesnický objekt postavený v polovině 19. století. Kromě občerstvení nabízí i možnost přespání ve dvou čtyřlůžkových a třech šestilůžkových pokojích. **WALDWIESMARTERL** je památník zemřelým členům lesního spolku z Arnbrucku, postavený v roce 1971. Leží v nadmořské výšce 1139 m n. m.

■ **HÄNGENDER RIEGEL** je hřebenový vrchol s nadmořskou výškou 1183 metrů. Západně od něho je bývalý povrchový i podzemní důl na žilce zvaný **HIRSCHENGRUBE**. Ten se dodával do porcelánového průmyslu na výrobu glazur. Těžít se zde přestalo v roce 1958. Asi 200 metrů od těchto jam se těžil také krystalický vápeneček, který se používal v Schrenkově lohberské hutí při výrobě zrcadlového skla. V roce 1895 je zde uváděna poprvé i těžba křemene. Po vytěžení těchto surovin zde roku 1904 ukončil Schrenk těžbu. Kromě těchto nerostů zde šlo najít i granát, turmalín, andalusit či apatit.

■ **SCHWARZECK** (1238 m n. m.) je další z hřebenových vrcholů. Jeho původní vrcholový kříž z roku 1970 byl nahrazen v roce 2006 křížem novým. Ze skalnatého vrcholu je pěkný výhled na celý Lamský kout.

Schwarzeck

Další místa, která stojí za návštěvu

■ **LAMSKÝ KOUT** je oblast sevřená ze severní strany hřbetem, kterému dominují Velký a Malý Ostrý či Svaroh, ze strany jižní pak hřebenem táhnoucím se od Kaitersbergu přes Enzian k Javorům. Tento kraj daroval ve 13. století rezenský biskup Heinrich II. benediktinskému klášteru Rott am Inn a byli to právě benediktini, kteří původní prales

Lamský kout ze Schwarzecku (v pozadí Velký a Malý Ostrý)

přeměnili v kulturní krajinu. Na konci 17. století je vystřídali havíři kurfirťa Maxe Emanuela i svobodní skláři. Ti tu už pracují od 16. století, lohberskou huť provozoval v roce 1538 Florian Frisch, další huťe jsou spojeny s dalšími známými sklářskými jmény, jako například Klingeisen, Hainz, Moser, Schrenk nebo von Bader. Celkem zde vyrostlo 16 sklářských hutí.

■ **LOHBERG** je prvně zmiňován v roce 1447 v souvislosti se zápisem v knize desátků. Památkově chráněný je dvoupodlažní bývalý pivovarský hostinec, vedle něho stojí barokní kostel, pocházející z přelomu 17. a 18. století. V roce 1998 v objektu našla svůj domov renovovaná sklárna Theo Sellnera s galerií. V roce 2007 přebíral sklárnu její zaměstnanec Hubert Hödl. V roce 2019 sice odešel pracovat do sklářské školy do Zwieslu, ale stále prodává své výrobky pod značkou Glashütte Alte Kirche. Další

Kostel sv. Walburgy od Schwarzauger-Hausu

Schwarzauger-Haus

Pivovar Lohberg

výstavy a kulturní akce se konají v renovovaném Schwarzauger-Hausu, tzv. waldlerhausu z konce 18. století. Kostel sv. Walburgy byl postaven v novorománském stylu v letech 1879–1983. Místní pivovar Späth-Bräu vaří pivo od roku 1861. Pivem Osser-Bier se občerstvíte nejenom na Osterem, ale i dalších okolních hospodách.

■ Typické waldlerhausy najdete i v dalších vsích **BERGHÄUSL**, **EGGERSBERG** nebo **SOMMERAU**.

Tzv. waldlerhaus v Sommerau

■ Zajímavý je bývalý dvoupodlažní mlýn **ZACKERMÜHLE** s mansardovou střechou s valbami a roubeným horním patrem. Pochází z druhé poloviny 18. století.

Barokní mlýn Zackermühle

■ **LAM** je poprvé zmiňován v listině rezenského biskupa Heinricha II. v roce 1279. První osadníci, kteří na úpatí Ostrého klučili prales, pocházeli údajně od St. Ulrich am Pillersee. Byli podřízeni klášteru Rott am Inn až do roku 1679. Roku 1463 se díky Hannsi Swanserovi začala u Lamu těžba stříbrná, olovená a měděná ruda. V roce 1522 povýšil bavorský vévoda Wilhelm IV. Lam na svobodné horní město. V roce 1732 byl důl z technických důvodů uzavřen. Dnes mezi turistické atrakce určitě patří bývalý stříbrný a fluoritový důl Fürstenzeche (i když v době psaní průvodce byl dočasně uzavřen), který byl do konce 16. století nejvýznamnějším stříbrným dolem v Bavorském lese. Vyhluobené tunely a šachty mají délku přes

Gfäll, zastávka autobusu – Waldschmidthaus (3 km) – Velký Roklan, vrchol (3,5 km) – Roklanská kaplička (5 km) – Roklanské jezero (6,5 km) – Felsenkanzel (8 km) – Teufelsloch (15 km) – Martinsklause (16 km) – Fredenbrücke (17,5 km)

17,5 km

Z parkoviště ve Spiegelau popojedete místním autobusem (Igelbus; jezdí od poloviny května do konce října) na konečnou zastávku Gfäll, odtud stoupáte už po svých po **cestě ze značkovou s tetřevem** k chatě Waldschmidthaus a dál až na vrchol Velkého Roklanu. Pokocháte se výhledy a sestupujete k Roklanské kapli a dále k Roklanskému jezeru. Od jezera se vrátíte kousek zpět a pokračujete po evropské turistické **cestě E 6** na Felsenkanzel a dál téměř po vrstevnici až k soutěsce Teufelsloch. Zde odbočíte prudce vpravo a klesáte k nádrži Martinsklause a podél říčky Kleine Ohe až na parkoviště Fredenbrücke. Odtud se vrátíte Igelbusem do Spiegelau (s jedním přestupem v Graupsäge).

■ Chatu **WALDSCHMIDTHAUS** postavil už v roce 1912 lesnický spolek ze Spiegelau. Pojmenovaná byla po Maximilianovi Schmidtovi, bavorském regionálním spisovateli. Schmidt byl nejenom básník a spisovatel, ale i podporovatel cestovního ruchu, znalec lidového kroje či spřízněnc české lidové slovesnosti a zvyků. Znovu také připomněl už skoro zapomenutou šumavskou hymnu *Tief drin im Böhmerwald* a tím ji učinil nesmrtelnou. Chata je většinou otevřena od května do konce října a nabízí pouze občerstvení. Z nedaleké vyhlídky je pěkný výhled na Roklanské jezero nebo Luzný. Odtud vyšplháme rovně na vrchol **VELKÉHO ROKLANU** (Großer Rachel, 1453 m n. m.). Velký Roklan spolu s Malým Roklanem (1399 m n. m.) tvoří typickou siluetu dvojhory, známou třeba z naší Filipovy Hutě. Je druhou nejvyšší horou Šumavy. Na jeho svahu pramení Malá Řezná (na české straně). Na skalnatém vrcholu stojí mohutný dřevěný kříž a chatka horské služby. Z vrcholu je vidět až na alpská pohoří Totes Gebirge či Zugspitze. Plochy lesa od svahu vrcholu Roklanu až k Luznému

jsou zničeny kůroveovou kalamitou a vytvářejí dokonalou siluetu mrtvého lesa. Při bližším pohledu je ale patrný probouzející se nový život.

Velký a Malý Roklan

Roklan ze Zhůří

Waldschmidthaus

Vrchol Velkého Roklanu

Roklanská kaple

■ **ROKLANSKÁ KAPLE** byla postavena ve svahu jezerní stěny v nadmořské výšce 1212 m n. m. Původní kapli vybudoval v roce 1885 lesník Leithauser ze Spiegelau. Tato dřevěná kaple po druhé světové válce vyhořela a v roce 1951 byla postavena nová. Vnitřek této kaple byl vyzdoben pracemi s křesťanskými motivy řezbáře (Herrgottschnitzer) Johanna Lentnera ze Spiegelau. I tato kaple v roce 1972 vyhořela. Znovu byla vystavěna kopie kaple

Interiér Roklanské kaple

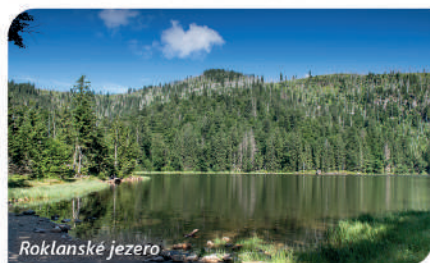

předchozí a vybavena znovu dřevorezbami Johanna Lentnera. V roce 1990 se stav kaple vlivem povětrnostních podmínek zhoršil. Byla provedena její téměř kompletní rekonstrukce, která byla dokončena v roce 2000.

■ Od dřevěné kaple už jen kousek klesáme k **ROKLANSKÉMU JEZERU**. Toto jezero o ploše 5,7 hektaru je nejtišším bavorským jezerem, protože k němu vede jen několik stezek, výhradně pro pěší. Jeho maximální hloubka je 13,2 metru, ale postupně se vlivem nánosů zmenšuje. Objem zadržované vody je 180 tisíc m³. Voda jezera je hodně kyselá (pH = 4), proto zde nežijí žádné ryby ani obojživelníci. To vyvrací pověst o rybách bez očí, plávajících v jezeru. Ovšem pověst o tom, že jezero obývají zakleté duše, které z hladiny vystupují, když jsou vyrušeny ze spánku, žádné vědecké výzkumy

Roklanské jezero z jezerní stěny

Roklanské jezero

nevyvrací. Jezero je zobrazeno již na mapě z roku 1568. Nejstarší kresba jezera pochází z roku 1846, kdy bylo vyobrazeno spolu s popisem v knize Bernharda Gruebera (autor kresby) a Adalberta Müllera *Der Bayrischer Wald* (Böhmerwald). Zajímavé je, že autoři popisují přírodu kolem jezera obdobně, jak vypadá dnes: „Tisíce starých mrtvých stromů, se suchými, vybělenými větvemi, jako obří kostry těl na břehu, ale i tisíce dalších, svržených bouřemi dolů, leží pohřbeno polovinou kmenů pod vodou.“ **FELSENKANZEL** (Skalní kazatelna) je skalka vymodelovaná ze starého krystalického granitu, vedle skalky je zastřešené odpočívadlo.

Felsenkanzel

■ **TEUFELSLOCH** (Děblova díra) nese název po tajemných zvucích z podzemí, které ovšem nevydává ďábel ani čert, nýbrž voda potoka klokotající pod žulovými bloky. V dírách mezi kameny vydrží ležet sníh až do pozdního jara.

Teufelsloch

Cestou k Teufelslochu

Teufelsloch

Informační cedule o Kleine Ohe

■ **MARTINSKLAUSE** je nádrž vybudovaná v roce 1835. Sloužila k akumulaci vody, která se pak používala pro plavení dřeva po Kleine Ohe. Vodní plocha nádrže je kolem 3 400 m². V letech 1976–1977 byla rekonstruována.

Martinsklause

Další místa, která stojí za návštěvu

■ Městečko **SPIEGELAU** vděčí za svůj vznik sklárně, která je zde zmiňovaná již v roce 1521. Na mapě Bavorska od Philippa Apiana je zakreslena zreadlová huť, která ovšem stojí v nedalekém Klingenbrunnu. Místo se postupně měnilo, jak to u starých hutí bývalo. Polohy huť se pohybovaly mezi Ochsenkopfer, Alt- a Neuhiitte a Spiegelau. Poslední stará huť vyhasla v 17. století. Sklářskou tradici obnovil v roce 1839 Anton Hellmayer. V roce 1926 byla sklárna (Kristallglasfabrik Spiegelau GMBH) modernizována a stala se největším zaměstnavatelem ve městě. V roce 2008 byl provoz ukončen. V roce 1901 byl postaven evangelický kostel Martina Luthera, v roce 1916 ho následoval katolický, zasvěcený sv. Janu Křtíteli. Novobaroční stavbu projektoval architekt Hans Schurr. V letech 1967–1970 byl vnitřek kostela nově vybaven. V turistickém informačním centru Národního parku Bavorský les si můžete prohlédnout unikátní expozici s více jak 3 000 druhy brouků. Na sklářskou tradici

Bývalá sklárna v Spiegelau

🚶 Za kamennými útvary do Kadova 19

Chanovice – Dobrotice (1,5 km) – Slatina, rozcestí (4 km) – Slatina (4,5 km) – Kadov (7,5 km) – Rozcestí u Starého Budětína (10 km) – Slatina (11,5 km) – Chanovice (14,5 km)

14,5 km

Z Chanovic jdete jižním směrem po silničce do Dobrotic, odtud po **modré** turistické značce na hlavní silnici, tady vlevo do Slatiny. Ze Slatiny po **žluté** turistické značce do Kadova. Z Kadova po **cyklotrase 2162** směrem na Chanovice, asi v půli cesty vpravo po **cyklotrase 2161** do Slatiny a po **žluté** turistické stezce zpět do Chanovic.

■ Jednou z dominant **CHANOVIC** je kostel Povýšení svatého Kříže. Původní kostel byl postaven jako pozdně románský v první polovině 13. století. V kostele je pamětní deska se záznamem, že pražský biskup Jan Ignác Dlouhoveský nechal kostel znovu vysvětit 14. září 1688.

Kostel Povýšení sv. Kříže

Chanovická rozhledna

Žizkův kámen

Zcela novou dominantou Chanovic je 25metrová rozhledna na vrchu Chlum (608 m n. m.), ze které je vidět až na Šumavu. Na půdorysu o rozměrech 5 × 5 metrů vyrostla stavba z betonových spárovaných cihel, která se zhruba v polovině celkové výšky úží a je ukončena osmibokým dřevěným vyhlídkovým jehlanem. Z rozhledny může návštěvník za slunečného počasí vidět

Chanovický skanzen

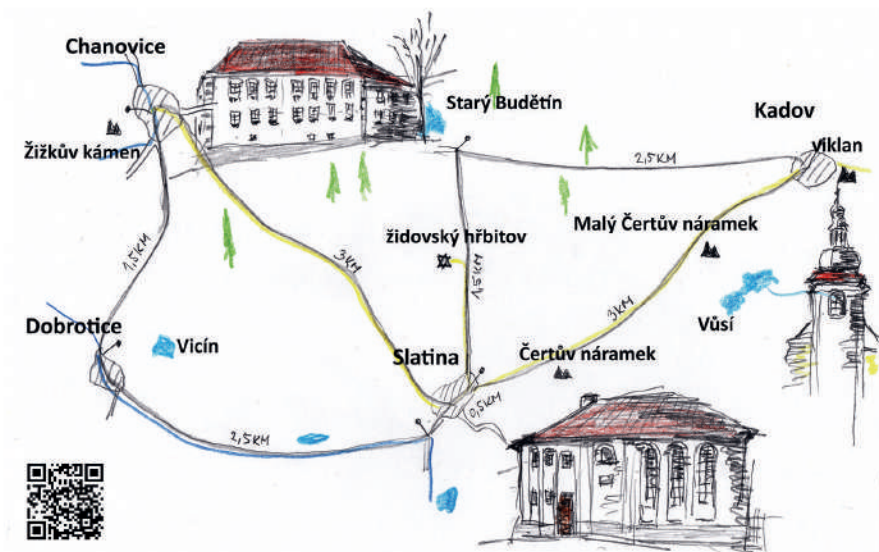

Brdy s vrchem Třemšínem a opačným směrem panorama Šumavy.

Turistickým trhákem je také nově budovaný skanzen starých pošumavských staveb. V areálu skanzenu je znovu postaveno nebo se právě staví na 30 větších či menších objektů z různých částí Pošumaví – roubená kůlna se stodůlkou usedlosti z Měčina čp. 9, roubený špýchar usedlosti z Petrovic čp. 6, roubená stodola z areálu mlýna v Nezdicích, kopie sušárny na ovoce usedlosti z Měčina čp. 151, rekonstrukce předzahrádky první usedlosti, obytná chalupa z Čachrova čp. 39, roubený špýchar z Přetína čp. 34, roubený špýchar ze Svrčovce čp. 17, kopie dřevorubckého sezónního srubu, výklenková kaple s barokní pokladničkou, kovaný a litinový křížek na žulovém podstavci a smírčí kříž. Barokní panská sýpka byla po roce 1990 opravena za pomoci středoškolské mládeže a byla uzpůsobena jako depožitář.

Barokní špýchar

Zámek Chanovice

Zámecká expozice řemesel

Zámek s kostelem

Od roku 1995 byly objekty zámku postupně péčí obce zrekonstruovány do dnešní podoby. Rozsáhlé čtvercové nádvoří s parkovou úpravou obklopují jedno- a dvoupatrové budovy zámku a původní hospodářská stavení. V zrekonstruovaných sklepeních zámku je stálá expozice pošumavských lidových řemesel. Další prostory jsou využívány pro společenské a výstavní akce i jako základní škola. Areál zámku dotváří rozsáhlý hospodářský dvůr. V opravených přilehlých budovách je zbudována Galerie nositelů tradice lidových řemesel a sídlí zde rovněž informační centrum. Průčelí dvora vévodí

zmiňovaný kostel a okolí zámku je upraveno do podoby parku anglického typu. Na počátku léta zde občas kvete nádherný křehovětvec žlutý. Můžeme zde spatřit i liliovník tulipánokvětý či dub velkokvětý. Starší část vesnice se zámeckým areálem je chráněnou památkovou zónou.

Nejstarší písemná zmínka o Chanovicích pochází z roku 1352, když je zdejší farní kostel uváděn v registrech papežských desátků. Patrony tehdejšího kostela byli bratři Batík a Vintůř z Chanovic. Historie obce je spjata s rodem Chanovských z Dlouhé Vsi. Wolfgang Chanovský provedl po požáru velké stavební úpravy zdejší tvrze. Slavnějším se stal jeho syn Adam, který byl přítelem Viléma z Rožmberka. Od něho také koupil Rabí, kam přesídlil a význam Chanovic tak poklesl. Další příslušníci rodu rovněž zastávali významná místa. Posledním šlechticem, který zámek vlastnil, byl baron František Goldegg. Mezi lidmi byl proslulý jako dobrý člověk, který ochotně pomůže v nouzi. Dne 6. května 1945 se stala v Chanovicích tragédie. Když probíhala v kostele mše svatá, přijeli na motocyklu samozvaní partyzáni Viktora a Šilhavý. Před zámek vyvedli barona Františka Goldega a jeho přítele, italského šlechtice Carla Bailou, a střelili do nich dávku ze samopalu. Baron Bailou byl mrtev na místě, baron Goldegg zemřel druhý den.

■ V **DOBROTIČÍCH** stojí kaplička Nanebevzetí Panny Marie. Ves patřivala k hradu Velký Bor, později k Horazďovicím.

■ Ves **SLATINA** patří mezi nejstarší v okolí a její počáteční rozvoj je spjat s činností pražského kláštera sv. Jiří. Mezi další známé majitele patřili páni z Nebřehovic nebo Kunášové z Machovic. Právě za nich začalo významné židovské doosídlování vsi. V roce 1723 byl u obce postaven židovský hřbitov, který se rozprostírá asi kilometr severně od návsi, v lese západně od

Židovský hřbitov ve Slatině

Slatinská synagoga

silnice vedoucí do Chanovic. Má rozměry přibližně 58 x 28 metrů. Od okolí je oddělen dvoumetrovou kamennou zdí. Na hřbitově se dochovalo okolo 172 náhrobních kamenů barokního a klasicistního stylu. Původní malá dřevěná synagoga byla v roce 1868 nahrazena novou, zděnou.

Kaple sv. Václava byla postavena v roce 1865 nákladem 300 zlatých na místě starší, již rozpadlé. Ve věžičce se nachází zvon darovaný v roce 1837 Eduardem rytířem Daubkem. Barokní výklenková kaplička sv. Barbory pochází z konce 18. století, kdy prý pod ní byla studánka a v době sucha tam chodila procesí.

Zdejší kamenictví má staletou tradici. Kámen z lomu ve Slatině sloužil například ke stavbě železniční dráhy z Českých Budějovic do Plzně a ze zdejší žuly se stavělo i v Budapešti. Z novějších kamenických prací jsou z této žuly pomník Voskovec a Wericha na Olšanských hřbitovech či schody z pražského Karlova mostu na Kampu. U vstupu do kamenolomu stojí mohutný

Kaple sv. Václava

Slatina, sluneční hodiny

žulový blok, který je čtyři metry dlouhý, necelé tři metry vysoký a váží devět tun. Jedná se o největší sluneční hodiny v Čechách.

Cestou do Kadova nalezneme několik chráněných přírodních útvarů z velkých žulových balvanů. Jejich názvy Velký a Malý čertův náramek, Čertova brána, Obětní kámen či Skalní misy nám napovídají, s čím si jejich vznik spojovala fantazie prostých venkovských lidí.

Velký čertův náramek

Malý čertův náramek

■ Uprostřed **KADOVA** stojí kostel zasvěcený sv. Václavovi. Byl postaven v polovině 18. století na místě zchátralého staršího kostela stejného zasvěcení. Okolo kostela býval původně hřbitov. Pod kostelem je barokní fara postavená v roce 1758. Hned vedle ní stojí budova chudobince z roku 1856. Ovšem původní chudobinec stál v Kadově už roku 1656. Tvrz ze 14. století byla sice ještě renesančně rozšířena,

ale v 19. století ztratila definitivně svou funkci a byla přeměněna v sýpku. Dnes je bývalá tvrz rekonstruována a je v soukromém vlastnictví. Na nádvoří dvoukřídlé a dvoupatrové stavby jsou patrné zbytky gotických portálků, etážové štíty a arkýř. Uvnitř objektu je instalována expozice s podtitulem Jak se dříve žilo na vesnici. Ke tvrzí také patřila zahrada, ve které rostly vzácné druhy květin a stromů. Příkopy byly osázeny zvláštním druhem lip, jejichž listy měly tvar kněžských kvadrátků. Byly pokáceny roku 1749. Podle pověsti zde stával klášter, který byl během třicetileté války zničen, a mniši z tohoto kláštera na těchto lípách byli oběšeni. O té doby na nich rostly listy takového zvláštního tvaru. Kousek za tvrzí stojí kaple Nalezení sv. Kříže, kterou nechal postavit v letech 1856–1863 hrabě Linker z Lutzenwicu a na Lnářích jako rodovou hrobku. Kousek za obecním úřadem nalezneme jeden z nejznámějších českých viklanů. Výška kamene je 1,5 metru a obvod měří 11 metrů. Kámen o hmotnosti necelých třiceti tun leží jen nepatrnou ploškou na podloží. Byl

Kadovská fara

také už několikrát svalen nenechavci a v současnosti je proto proti sesutí zajištěn. Vznik viklanů je vysvětlen zvětráváním okolní méně odolné horniny, přesto se místo považuje stále za dávné obětiště a váže se k němu řada pověstí.

O obrovském žulovém kamenu s několika miskovitými prohlubněmi, který se nachází na vršku Vysokém, se vypráví, že na něm sv. Vojtěch hlásal učení Kristovo v naší krajině a unaven usnul. Další kameny, které jsou rovněž známé miskovitými prohlubněmi, se nachází ve vršku Hora.

Kadov, kostel s bývalou tvrzí

Kaple Nalezení sv. Kříže

Kadovský viklan

Další místa, která stojí za návštěvu

■ První osídlení bylo ve **SVĚRADICÍCH** prokazatelně již v 9. století, což ukázaly nálezy slovanské hradištní keramiky v západní části obce pod vrchem Kostelík. První písemná zmínka je z roku 1264, kdy ves držel Drslav ze Svěradic. Na vrchu Kostelík stojí kaple sv. Bartoloměje, založená v druhé polovině 16. století pravděpodobně Adamem Chanovským z Dlouhé Vsi a na Chanovicích, jehož rod držel Svěradice 202 let (1467–1669). Na zdejší tvrzí se narodil roku 1581 jezuitský misionář Albrecht Chanovský. Studoval na jezuitských kolejích v Praze u sv. Klimenta a v Českém Krumlově. V roce 1601 přes odpor rodičů vstoupil do jezuitského řádu. Po konfliktu se světskou mocí v Českém Krumlově v roce 1622 putoval až do své smrti v roce 1643 po jižních Čechách a formou jakéhosi divadla učil katechismu prosté obyvatelstvo. Patřil také k zakladatelům jezuitské koleje v Klatovech (1636). Místní tvrz, rodiště Albrechta Chanovského, stávala v areálu poplužního dvora čp. 15, nejspíš v místech, kde dnes stojí špýchar. Východně od něho jsou u silnice na Slatinu boží muka z roku 1868 a při nich v zemi položený mramorový náhrobek s téměř nečitelným erbem a letopočtem 1747. Pravděpodobně jde o místo posledního odpočinku francouzského vojáka, šlechtice, který zde zahynul ve válce o rakouské dědictví. V místech U Křížku je podle pověsti pochován Jan mladší Hodejovský, který zde byl roku 1620 zastřelen ze zálohy, když spěchal do Horažďovic za svou

láskou Alenou Švihovskou. Na místní návsi najdete barokní kapličku sv. Anny (dříve zasvěcena sv. Bartoloměji) z roku 1834, která byla postavena na místě původní menší kapličky. Památkově chráněné jsou kromě zmíněných kaplí a božích muk právě domy čp. 12, 13, 18, 42, 72 a 77.

■ Cestou do **BABÍNA** stojí při silnici starobylá boží muka, kolem nichž se našly kosterní pozůstatky vojáků padlých v bitvě. Podle pověsti zde ustupující francouzské vojsko, když vidělo, že nemá šanci na záchranu, ukrylo truhlu se žoldem. Okolí bylo kdysi osídleno Kelty, jak dokládá expozice Městského muzea v Horažďovicích, kde je vystaveno závaží, které se používalo na zatížení nití na ručním stavu z druhé poloviny 1. tisíciletí před Kristem v mladší době železné. Z téže doby zde byly nalezeny i přesleny. V okolí Babína se vyskytuje kriticky ohrožená rostlina chruplavník rolní.

Boží muka u Babína

■ Obec **VRBNO** má prý název podle vrb, které sev okolí hojně nacházely. Na návsi stojí kaplička sv. Anny. Rybník **VELKÝ PÁLENEC** o výměře 36,56 ha má trojúhelníkový tvar. Na severovýchodní straně hráze rybníka stojí pak hydrobiologická stanice, která byla zřízena v roce 1925 v budově bývalé hájenky prof. Karlem Schäfferem. Dnes je detašovaným pracovištěm Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Svým vznikem navázala na přenosnou terénní stanici prof. Friče, založenou v roce 1888, která patřila k nejstarším podobným stanicím v Evropě. Základ vlastní budovy současné stanice je mnohem starší, už v roce 1883 se zde narodila matka jihočeského spisovatele Ladislava Stehlíka, autora knihy *Země zamýšlená*.

Kaple sv. Václava

Kaple sv. Bartoloměje

■ Ve **LNÁŘSKÉM MÁLKOVĚ** stojí kaplička z roku 1884 a památník padlým. Renesanční tvrz se stala později myslivnou a ještě později obytným stavením. Nedaleko leží rybník **VELKÁ KUŠ** a k ní přiléhá stejnojmenná rezervace s balvanitými pastvinami a mokřadními loukami.